

Mandát Odborné komise pro důchodovou reformu

Preambule

Důchodová reforma je jedním z témat, které bezesporu patří mezi nejdůležitější celospolečenské priority. Odborná komise pro důchodovou reformu bude usilovat o věcně podložené návrhy řešení, které budou v souladu s tímto mandátem respektovat cíle a účel důchodového systému, a současně budou vyvažovat zájmy všech dotčených skupin obyvatel.

Úvod

Odborná komise pro důchodovou reformu (dále jen „Odborná komise“) se zavazuje provést zhodnocení stavu českého důchodového systému v interdisciplinárním pohledu a připravit široce sdílený návrh pokračování důchodové reformy v České republice tak, aby byl zabezpečen důstojný příjem důchodců a zajištěno dlouhodobě stabilní uspořádání a finanční udržitelnost důchodového systému ve výhledu budoucích desetiletí.

Odborná komise vzniká za účelem nalezení široké shody o budoucím směřování důchodového systému. Proto se členy Odborné komise stávají odborníci v oblasti ekonomie, sociologie a demografie, zástupci koaličních i opozičních stran zastoupených v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, sociálních partnerů, České národní banky, Českého statistického úřadu a také relevantních občanských a profesních sdružení a asociací.

Obecný rámec debaty

Odborná komise povede otevřenou a konstruktivní debatu o optimálním směřování důchodového systému, která vyústí v návrh jeho budoucí podoby.

Odborná komise navrhne, posoudí a následně doporučí změny důchodového systému, které zajistí přiměřené a důstojné důchody, posílení principu zásluhovosti, narovnání transferu mezi rodinou a společností a principy nastavení věku odchodu do důchodu.

Jednání Odborné komise bude maximálně transparentní. Průběžně bude zveřejňován stav debaty, záznamy z průběhu diskuzí, požadavky odborné komise vůči odborným útvarům ministerstev a dalších orgánů státní správy, průběžné zprávy, podkladové materiály a návrhy směřující k politickému rozhodnutí.

Finální výstupy a doporučení budou představeny ve formě Závěrečných zpráv. Závěrečné zprávy Odborné komise budou obsahovat návrhy konkrétních změn,

doplněné o popis zkoumaných oblastí spolu s analýzou dopadů, které budou sloužit obhajobě návrhů. Tyto návrhy budou přijímány na základě konsensu, ve výjimečných případech na základě většinové shody stálých členů.

Základní cíle

Hlavním cílem Odborné komise bude příprava komplexní a vzájemně provázané sady konkrétních návrhů na změnu důchodového systému v širším sociálním a ekonomickém kontextu (včetně možných úprav systému zdanění práce v oblasti sociálního pojištění) která přinese v čase stabilní řešení v oblastech, kterým se Odborná komise bude věnovat (viz Konkrétní cíle a úkoly pro Odbornou komisi). Maximální snaha bude vyvinuta k nalezení konsensuálních řešení, která posílí sociální soudržnost. Řešení budou navržena tak, aby příslušné zákony vstoupily v platnost nejpozději k 1. lednu 2017, resp. k 1. lednu 2016 u cíle č. 3. Doporučený komplex návrhů musí zároveň respektovat jejich administrativní proveditelnost, tj. připravenost dotčených subjektů také k 1. lednu 2017, resp. k 1. lednu 2016 u cíle č. 3 (v naléhavých a odůvodněných případech s výhradou možné legisvakance). Doporučený komplex návrhů musí naplňovat oba hlavní aspekty důchodového systému, tj. zajištění důstojné životní úrovně důchodců a posílení principu zásluhovosti. Za tím účelem Odborná komise připraví analýzu dopadů všech návrhů i celého komplexu na příjemce dávek, na jednotlivé typy rodin a domácností a na státní rozpočet.

Navržené změny musí respektovat mezinárodní závazky České republiky vyplývající z ratifikovaných úmluv a kodexů. Komplexní návrhy změn musí rovněž brát v potaz závazky vyplývající z členství v Evropské unii, zejména závazky České republiky v rámci Evropského semestru a cílů strategie Evropa 2020.

Nepominutelným cílem Odborné komise při vytváření návrhů na změny důchodového systému je hledání široké podpory napříč politickým spektrem i u odborné veřejnosti.

Konkrétní cíle a úkoly pro Odbornou komisi

Důchodový věk: V současnosti legislativa určuje zvyšování statutárního důchodového věku bez omezení. Kromě toho dochází i k pozvolnému sjednocování důchodového věku žen a mužů. Odborná komise se bude zabývat nastavením tohoto procesu a jeho zevrubnou revizí, zejména možnostmi jak provádět pravidelné revize nastavení důchodového věku.

<u>Cíl Odborné komise č. 1:</u> Navrhnout konkrétní mechanismus, pomocí kterého bude prováděno pravidelné hodnocení nastavení důchodového věku.
--

Valorizace důchodů: Tento úkol souvisí s obecnější oblastí zajištění přiměřených a důstojných důchodů. Odpovídající úprava výše důchodů, tedy vývoj mechanismu valorizace, zásadně ovlivňuje životní úroveň důchodců. Významná je také role valorizace pro ochranu před rizikem chudoby a pro zajištění garance minimálního příjmu ve stáří.

Cíl Odborné komise č. 2: Navrhnout takovou podobu valorizačního mechanismu, který zajistí úměrnou a důstojnou výši důchodu po celou dobu jeho výplaty.

Ukončení systému důchodového spoření: Bude provedeno zhodnocení dosavadního fungování důchodového spoření a provedena analýza dopadů a rizik různých variant ukončení systému.

Cíl Odborné komise č. 3: Navrhnout konkrétní způsob ukončení systému důchodového spoření.

Míra zásluhovosti: Důchod plní dvojjedinou roli, a to ochrany příjmu před pádem do chudoby na straně jedné a udržení dosavadní životní úrovně na straně druhé. Posílení principu zásluhovosti v důchodovém systému nesmí být dosaženo na úkor jeho solidární funkce, především oslabení ochrany před chudobou ve stáří.

Cíl Odborné komise č. 4: Navrhnout takové nastavení parametrů systému, při kterém dojde k posílení principu zásluhovosti bez negativního dopadu na ochranu před chudobou u populace důchodců.

Podoba doplňkových důchodových systémů: Bude analyzována efektivita stávající státní podpory doplňkových důchodových systémů s ohledem na jejich motivační funkci pro získání pravidelného příjmu v důchodovém věku a s přihlédnutím k možnostem jednotlivých typů rodin a domácností.

Cíl Odborné komise č. 5: Navrhnout změny parametrů doplňkových důchodových systémů, zejména pak poskytované státní podpory s cílem motivovat k vytváření dlouhodobých úspor na stáří a k využití pro výplatu pravidelné penze a s ohledem na možnosti jednotlivých typů rodin a domácností.

Narovnání transferů mezi občany, rodinami a státem: Bude analyzována podoba, výše a struktura stávajících transferů zprostředkovaných důchodovým systémem mezi různými typy občanů, rodin a domácností na straně jedné a státem na straně druhé s akcentem na jejich spravedlnost, přiměřenost a efektivnost.

Cíl Odborné komise č. 6: Navrhnout takovou podobu transferů mezi občany, rodinami a státem zprostředkovaných důchodovým systémem, která zajistí vyvážené a všeobecně akceptované postavení všech typů domácností.